

מסורת הש"ס

וישנו לאחר מיתה. מת בנו מציא
לא עלה לשם חובה ואחריות הקרבן מו
אחר וישנו בקרבן צבור בקרבן יחיד
נדבר אחר הוא ואינו בארבע עבוד
ללאו עיקרן לאכילה אחי אלא
לכפרה לא שייך שנינו בעלים אלא
זריקה שאין לו קרבן אלא כפרתו
וכפרה ליתא אלא בזריקה וכי מרבינן
שאר עבודות לפוסלה בשנינו בעלים
בפ"ק דזבחים^א לא מרבינן אלא שוחט
להתכפר אחר בזריקה דמו או מוליך
או מקבל לזרוק לשם אחר או זרק
ממנו לשם אחר אבל שוחט לשם אחר
סתהא השחיטה לצדה לא אחרים
אלא בשעת שחיטה אין דעתו על
הזריקה אלא לנעלו שר ובהי אמר'
התם^ב אמר רב אשי ק"ו ומה אם
במקום שאמר הריני שוחט לשם פלוני
דכשר שחטו לזרוק לשם פלוני פסול
מקום שאם אמר כו' ש"מ מיהא דאין
מחשבת שנינו בעלים בשאר עבודות
אא"כ מחשבינן בחדא מתן על מנת
לזרוק אלא בשנינו קדש שחט שלא
לשמו פסול דכתיב^ג וזה שלמים וזמה
לשם שלמים וכן בחטאת^ד ושחט אותה
לחטאת וכן פסח^ה וזה פסח הוא. ומיהו
ודאי פסח שיעקרו לנעלו ליאכל זה
שחטו שלא לשם נעלו להאכילו למנוין
אחרים פסול דקדמי מתני' ולקמן שחטו
שלא למנויו פסול וע"כ בחישב על
השחיטה לחודא קאמר לא על מנת
לזרוק מדאיפלו זה אמוראי בגמרא
וב"ר^ו שחטו למנוין על מנת שיכפרו ב
ערלים מכלל דשחטו לערלים דמתניתין
במחשב על השחיטה קאמר ואלא
למנויו דומיא דלערלים דהא גבי
הדדי קמיני להו: ואינו לאחר מיתה.
דאין שם נעלו עליו מאחר שמת ואם
שינה שמו כשר: אלא צבור.
לשם מי שינה אותו שלא יחא נעלו
לשם נכרים ולא מיפסיל דלאמר'
התם^ז ולקמן דשמעתין [כ] דאין שנינו

וציו ואם שחטו שלל לשמו
על נכסי הממון וזרצק להציל
אכל בשנינו בעלים. מחשב
זשאר זצמים ללאו פסח
וישנו לאחר מיתה
תאמר בשנינו בעלים
בארבע עבודות ואי
בצבור כביחיד ואף ע
תרתי מיהא דוקא ד
דלא הוי פסולו בגופו ד
היא שינוי קודש נמי
היא ותו הא דאמר ש
מיתה ולרב פנחס בר
שינוי ^א בעלים לא ^ב
למימר תרתי מיהת
רבא ^א פסח ששחטו
בשינוי בעלים עשה
בזמנו ופסול: **מתני**
ושלא למנווי ^א לער
לאוכליו ושלא לאוכל
למולים ולעדרים לש
^א שחטו קודם חצות
הערבים שחטו קוד
שיהא אחר ממרס ב
ואם נורק כשר: **גמ'** ר
לשום חולה או לשום
נמנו עליו חבורה זו
אחרת מנהני מילי ^א
שאין הפסח נשחט א
שלא למנווי יהא כע
ת"ל במכסת תכוסם
לעכב ר' אומר לשון ס
לחבירו כוס לי מלה
שלא לאוכליו מנא
לפי אכלו תכוסו א

וישנו לאחר מיתה ויישנו בצבור כביחיד
תאמר בשינוי בעלים דאין פסולו בגופו ואינו
בארבע עבודות ואינו לאחר מיתה ואינו
בצבור כביחיד ואף על גב דתרתני לאו דוקא
תרתני מיהא דוקא דמאי שנא שינוי בעלים
דלא הוי פסולו בגופו דפסולו מחשבה בעלמא
היא שינוי קודש נמי פסולו מחשבה בעלמא
היא ותו הא דאמר שינוי בעלים אינו לאחר
מיתה ולרב פנחס ברי' דרב אמי דאמר יש
⁽⁶⁾ שינוי בעלים לאחר מיתה מאי איכא
למימר תרתני מיתה דוקא נינהו אלא אמר
רבא *פסח ששחטו בשאר ימות השנה
בשינוי בעלים נעשה כמי שאין לו בעלים
בזמנו ופסול: **מתני'** ⁽⁷⁾ שחטו שלא לאוכליו
ושלא למנויו ⁽⁸⁾ לערלים ולטמאים פסול
לאוכליו ושלא לאוכליו למנויו ושלא למנויו
למולים ולערלים לטמאים ולטהורים כשר
⁽⁹⁾ שחטו קודם חצות פסול משום שנא' ⁽¹⁾ בין
הערבים שחטו קודם לתמיד כשר ובלבד
שיהא אחר ממרס בדמו עד שיוזק התמיד
ואם נזרק כשר: **גמ'** ⁽²⁾ ת"ר כיצד שלא לאוכליו
לשום חולה או לשום זקן כיצד שלא למנויו
נמנו עליו חבורה זו ושחטו לשם חבורה
אחרת מנחני מילי ⁽³⁾ ד"ר ⁽⁴⁾ במכסת מלמד
שאין הפסח נשחט אלא למנויו יכול שחטו
שלא למנויו יהא כעובר על המצוה וכשר
ת"ל במכסת תכוסו הכתוב ⁽⁵⁾ שנה עליו
לעכב ר' אומר לשון סורסי הוא כאדם שאומר
לחבירו כוס לי מלה זה אשכחן שלא למנויו
שלא לאוכליו מנא לן ⁽⁶⁾ אמר קרא ⁽⁷⁾ איש
לפי אכלו תכוסו איתקש אוכלין למנויו
שחטו

מא.

וַיִּשְׁנֶנּוּ אַחֲרֵי מִיתָהּ. ושינוי צעלים אינו לאחר מיתה שמה משום דכתיב: **לִכְפֹּר עָלָיו** ולא על חצירו ומת לאו בר כפרה גמורה הוא אלא שנתחייב להציאו והך דשמעתין אמאי להדיא כמ"ד שיעבודא דאורי"י וכבר אפי' אמר ר' צפ"ק דקדושין (ד' י"ג:) דמוקי הא דתמן האשה שמתה יציאו יורשין עולתה אע"פ שלא הפרישתה מחיים"א אבל לר' יהוד' אמר שמואל דאמר והוא שהפרישתה מחיים אבל לא להפרישתה לא משום דשיעבודא דאורי"י ולא דאורייתא לכאורה אינו נפקותא בין שינוי קודש לשינוי צעלים דלאחר מיתה כיון דבשינוי קודש [נמני] אין היורש חייב להפריש אחר תחתיו ומיהו י"ל ד"מ א"ס הפרישו צעלים שמי עולות לאחירות שאם תפסל האחת יציא השניה ואם לאו תהא השניה חולין אי נמי שינוי קודש אסור בשנות אחר מיתה דלמר ברבי זבחים (ד' י"ג:) ונזכה מי שרי לשינוי זה אצל שינוי צעלים ליכא אפי' איסור כיון דאינו לאחר מיתה:

וַיִּשְׁחָטוּ שְׂלָא אוֹכְלֵי
יָם וּלְמַמְאִים פִּסּוּל
לְמִנּוּי וּשְׂלָא לְמִנּוּי
אִים וּלְמַהוּרִים כְּשֵׁר
פִּסּוּל מִשּׁוּם שְׁנָא¹ בִּין
לְתַמִּיד כְּשֵׁר וּבִלְבָד
מִזְמוּ עַד שִׁזְרַק הַתַּמִּיד
לְכִיצַד שְׂלָא אוֹכְלֵי
יָם² כִּיצַד שְׂלָא לְמִנּוּי
וּשְׁחָטוּ לְשֵׁם חֲבוּרָה
בְּמִכְסַת מִלְמַד
אֵל לְמִנּוּי יִכּוּל שְׁחָטוּ
בְּרַעַל הַמִּצְוָה וּכְשֵׁר
הַכְּתוּב³ שְׁנָה עָלָיו
סִי הוּא כְּאֵדָם שְׂאוֹמֵר
אֶשְׁכַּחַן שְׂלָא לְמִנּוּי
אִי⁴ אִמֵּר קִרָא⁵ אִישׁ
תִּקְשֵׁשׁ אוֹכְלֵי לְמִנּוּי
שְׁחָטוּ

וְכֵן מִשְׁמַע בְּיַצֵּד גּוֹלִין (ד' עט:) דְּמִסְקִין רַב דְּלֹאמַר אֲכִילָה לֹא מַעֲכָבִי
כְּרָבִי נִתָּן וְלֹא קֹאמֶר כִּי וְהִינּוּ מִשּׁוּם דְּלַפְרוּשִׁי אֲתָא כְּרָבִי:
אוֹכְלֵי מִנָּא פֿ. אור" דְּעָרִים וְטַמְאִים כּוֹלְהוּ נִפְקִי מֵהֶאֱי
קִרָא לְהִישׁ לִפִּי אֲכַלו דְּכִיּוֹן לֵאלֹא מִנּוּ אֲכִילִי יִהִי חֲשִׁיבִי
כּוֹלְהוּ שְׂלָא לְאוֹכְלֵי וְכֵן מִשְׁמַע בְּפִ"צ דְּרַזְחִים (ד' כג:) דְּקֹאמֶר
קִסְכְּרִי זְקִי דְּרוֹם טַמְא מַשְׁלָא קִרְבָּנִיתוּ פֿי פִּסְחָ וְהִתֵּיב בְּמִכְסַת
נִפְשוֹת מִכָּאן שֵׁם הַפִּסַּח נִשְׁחָט אֲלֵל לְמִנּוּי וְאִיתֵּקֶשׁ אוֹכְלֵי לְמִנּוּי
מִשְׁמַע בְּהִדָּא דְּטַמְא נִפְחָא לֹא מֵאִשׁ לִפִּי אֲכָלו:

וְאִתְקַשׁ אֹבֵדָיו לְמַנְוֵיוֹ. תימה לר"י א"כ מה מנאו פסלי ד' עבודות דהיינו שינוי בעלים אף אוכליו יפסלו ד' עבודות ובשאר קרבות נמי יפסלו במנאו וי"ל דשלא למנאו אין זה שינוי בעלים דשינוי בעלים לא פסיל אלא בזריקה כגון שוחט או מקבל ומוליך על מנת לזרוק לשם אחרים או זורק לשם אחרים אבל שוחט ומקבל ומוליך לשם אחרים כשר דמוכפר עליו נפשא לן ושללו למנאו היינו שוחט שלא למנאו ולא פסיל אלא בשמיטה דווקא דכחמיס תכוסו דווקא בפסח ולא בשאר קרבתות ולא וימאס הואיל וגלי שלא לאוכליו בשמיטה ה"ה בשאר עבודות כדא"י בפ"ק דזבחים (ד' ז:) פסח שלא לשמו מוצח פסח שאר עבודות מנא לן הואיל וגלי גלי ואור"י דלא דמי כיון דגלי בכל הקרבתות דלא עלו לבעלים לשם חובה וגבי פסח אשכחן פסול אחד מיניהו אין לנו לחלק ו' **שְׁחָטוּ מְזֻמִּין עַל מִנְת** **שִׁיתבפרו בו עֲרֵאִים.** אם שחטו למנאו על מנת שיתכפרו בו שאינם יקרא ומיהו נראה לר"י דה"נ פליגי בשחט לאוכליו על מנת שיתכפרו אף דמיהי פסול בעלל כהני דמחד קרא דלפי אכלו נפקי ויפסי מהדי ולעגלים דווקא בשחט למולים ע"מ שיתכפרו עגלים פסל רב חסדא יריקה דהא בכ"מ פסוט זה למסדר הש"ס כבולה שמעת' וזבירש זבחים ה' לזביחה שכן פסולה שלא לשם אוכלין בפסח משמע דליכא מאן דפליג אדרב חסדא ובפ' כ"לד גולין (ד' עח.) דתניא שחטו לאוכליו לזרוק דמו וז' אלא וזורק דמו דלא חיקשי לרב חסדא וכן יש במקצת ספרים וריב"א לא חישב להתכפר אלא חישב לזרוק להאכיל הבשר לעגלים אפי' רב יל דכפרה ובשמיטה דווקא אם חישב להאכיל שלא לאוכליו ולעגלים : איש לפי אכלו תכוסו והיינו דאין מחשבת אוכלין בזריקה:

ת. ופשוטא בעינז למנויז שנאמר במכסת נפשות תכוסו על השה. לאוכליו שנאמר איש לפי אכ

יח א מ״י פט״ו מהלכות
פסולי מוקדשין הלכה
יא:
יט ב מ״י פ״ב מהלכות
ק״פ הלכה ה:
כ ג מ״י פ״א מהלכות
ק״פ הלכה ד ופט״ו
מהלכות פסולי מוקדשין
הלכה יב:
כא ד מ״י פ״ב מהלכות
ק״פ הלכה ה:
כב ה שס הלכה ג:

רבינו חננאל

ושני קודש עד אפי
לאחר מיתה
הקריש, כמו שנהיה וזה
שחטה לשם שלמים,
לשנוי בעלים
האנו נפסל אלם מית
כיון שמה מקנה ושותיה
ודוכניה מעליה, וישנו
בצבור כבידו חי ושנו
קדש פוסל בקרבנות
הצבור, שאם יסחוט
הנולה לשם חטאת או
קדש אשם, כמו פוסל
לשנו יחיד קדש פוסל
בקרבנות צבור. ואע"י
דפדפת יושן קדש
ופסולו בנפשו ושנינו
בעלים שאין פסולו בגופו,
הוא שם חוט
שנו שחט ופסל דשנינו
בעלים שאין מגופו הוא.
לא מוכרח אלא תרתינו
פסול מחשבה בעליו ולא
שנו. ומאי דפדפת נמי
יש שני קדש לאחר
מיתה ואין שנינו בעלים
לאחר מיתה, הרי בר פנחס
בריה דרב אמי אמר יש
בעלים לאחר מיתה שחטת
גדסותן בחלת שחטת
קדשים וחרב רבא עולה
הבאה לאחר מיתה שחטה
בשני קדש פוסלת בעלים
אין בעלים
לאחר מיתה, ורב פנחס
בר רב אמי אמר יש
בעלים לאחר מיתה, אמר
ליה בר אשי לרב פנחס
ורקא קאמר מר יש בעלים
לאחר מיתה והוה לי
שני קדש ובעי איתיי
אחריתי, ואן דלמא אסרנן
מאי איכא גביה כמה שחי
ומכפרי ליה, א"ל ורקא
קא אמינא. וזה השמועה
כלה מה לשנו קדש שחי
בשנו בגופו ושנו בארבע
עבודות ושנו לאחר מיתה
וישנו בצבור כבידו כולו
מפדוש כפי"א בחתי
מפדוש פריך מיהא בחתי
לדברי הכל באחא, ולרבא
דדוחה מהו מרדן דשמועה
בחתי מהו קדש עבודת
שכן ישנו בארבע עבודות
כדאמרן יושן בצבור
כבידו ואשקין צבור אלא
משכחה ליה בשנו בעלים
הוא כל ישראל אלא
הן, ופושט רבא פסח
שחטו בשני ימות השנה
שלש פסחין וישנו בארבע
עשה כמי שאין לו בעלים
בזמן פסח ופסול. וכן בחלת
שחטת קדשים חזן קדש
הפסח וכן חטאת פסח
בזמן שלש שמיט פסול
שנאמר ואחרתם חזן פסח
הוא לה, דייקנן מינה
דביעין לשנו, וזתני נמי
(הפסח) [השבת] נפסל
בארבעה כ"י בשמיטה
שנאמר מקרב את זבח
השלמים כ"י בקבלה
שנאמר והקריבו וז' קבלת
הדם, בוריקה שנאמר
הורוק את הדם השלמים,
הבולכת שנאמר והקריבו
הולכה ואפקה ודחמנא
בלשון חקית' **מתני'**
שנאמר ואלוילי ואלא
למינוי כ"י, ת"י כצד שלא
לאוכליו שחטו לחולה
ולוק. **בבב** אלא למינוי
ויאחשש אלוילי למינוי.

תורה אור השלם

1. וְהָיָה לָכֵן לְמִשְׁמֶרֶת
עַד אֲבִיבָהּ עֶשֶׂר יוֹם
לְחַדֵּשׁ הָהָא וְשִׁחֲטוּ אוֹתוֹ
בְּכָל קֹהֵל עֲדַת יִשְׂרָאֵל בֵּין
הָעֵרֵבִים: שְׁמוֹת י"ו
2. וְאִם יִמְעַט הַבֵּית
מִמְּדוּת מִשָּׁה וְלָקַח הוּא
וְשִׁכְנוּ הַקֶּרֶב אֶל בֵּיתוֹ
בְּמִכְסַת נִפְשַׁת אִישׁ לְפִי
אֲכָלוּ תִּכְסּוּ עַל הַשָּׂדֶה:
שְׁמוֹת ו' ד'

לעזי רע"י

לינג"א שוריא"ה. שפה סורית.

מוסף רש"י

[illegible]

מוסף תוספות

- א. דלדרידה נפקא
מנינה דאם שחטו שלא
לשמו לאחר מיתת בעלים
חייב הוורש להביא אחר
תחתיו דרתו לא עלה
לבעלים לשם חובה
מבוא"א אם שחטו שלא
לשם בעלי. מוס' שאנך.
ב. עליו ולא על חבירו
והיינו זריקה דחשיב
בפרה. טס. ג. אבל הכא
אית' ל' למימר דלא גלי
אלא כוביחה ולא בשאר
עבודות. טס.

גמנו עליו חבורה זו ושחטו לשם חבורה אחרת. ופשטנא בעינו למנויו שנאמר במכסת נפשות תכוסו על השה. לאוכליו שנאמר איש לפי אכלו. ואיתקש אוכליו למנויו.